

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “СЪЗНАНИЕ – 1927” ПРЕЗ 2020г.

Народното читалище е устойчива културна институция със специфична мисия за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията.

Силната взаимовръзка с миналото, с традициите, с образователния процес и културата е съществена за авторитета на читалищата и тяхното легитимиране пред обществото. В историята на българското читалище откриваме завоювана позиция за работа в подкрепа на общността и през годините. То е спечелило доверието на хората и е уникален неговият потенциал да насърчава социалната промяна и да укрепва гражданското общество.

През 2020 г. въпреки епидемичната обстановка поради COVID-19, НЧ ”Съзнание-1927” постигна добри резултати в плануваните дейности за годината.

Маскарадна група “Черните кукери” и Група за изворен фолклор /ГИФ/ “Росна китка” отново се включиха в местния културен живот и извън него.

Група “Лазарки” и Група “Коледари” нямаха изяви.

Отбелязан беше Йордановден, един от най-големите християнски празници.

На този ден по стара традицията след ритуалното кръщаване на водата, свещеникът от църквата в общински център Смядово хвърли кръста във веселиновската река Брестова, където насъбралите се мъже се впуснаха, за да го вземат. Смята се, че този, който извади кръста, ще бъде здрав и щастлив през цялата година.

Маскарадна група „Черните кукери” не участва в Международния фестивал на маскарадните игри „СУРВА” гр. Перник поради отмяна на фестивала заради водната криза.

През февруари кукерите участваха отново във Фестивала „Кукерландия“- дестинация за ценителите на автентичното, на традициите, на красотата и мистиката на кукерските игри, от където извоюваха Първа награда.

В 14 села от общината, заедно с местните маскарадни традиции, жителите и гостите имаха възможност да се насладят и на кукерски обичаи от други краища на страната, както и на чуждестранни гостуващи групи.

Имахме честа да бъдем една от избраните гостуващи групи. Бяхме гости на с. Калчево, където представихме местната традиция и събудихме интереса и вниманието на многобройната публика.

На 1 март отбелязахме Сирни Заговезни в селото, където по стара традиция на този ден се кукерува. Кукерите обикалят селото, посещават всеки дом и благославят за берекет, здраве и прогонване на злите сили. След приключване обиколката в селото, групата гостува за празника в гр. Смядово по покана на кмета на общината г- жа Иванка Петрова. и общински център Смядово на

Изявите бяха атрактивни и въздействащи, за което допринесе използвания реквизит / цървули, колани, носии/ набавен по спечеления проект към НФК.

Последните години вече се наблюдава изчезване на автентичното с цел по-голяма атрактивност по време на фестивалите – има вече жени-кукерки и редица измислени персонажи, които нямат никаква връзка с автентичността. Затова групата продължава да се придържа към една основна цел – съхраняване на автентичността и показването ѝ пред обществото, което е от огромна значимост за групата и ѝ носи по-голяма престижност.

По време на реализацията на проекта „Култът към Дионис – жив и днес в кукерските игри” бяха направени снимки на кукерите и на самия обичай за списание National Geographic България от фотографа Иво Данчев. Материалът излиза през януари, 2021.

Също така “Черните кукери” ще бъдат включени и в албум за кукеруването в България, който фотографът подготвя по проект.

С участие на Групата за изворен фолклор „Росна китка” бяха отбелязани Бабинден, Трифон Зарезан, 8 март, Първа пролет.

По стара традиция беше отбелязан Деня на мартеницата. Раздадени бяха мартеници на потребителите от ЦНСТ с. Веселиново.

Селото бе украсено подобаващо за празника.

Отбелязан беше и Еньовден.

Поради продължителната суша в селото Група „Росна китка” пресъздаде обичая „Герман”. Обичаят с правенето на кална кукла, се прави в случаите, когато е голяма суша, с идеята да дойде дъжд. Когато положението е много страшно, защото цяло лято не е валило и се застрашава реколтата, този обред идва на помощ. Вярва се, че след изпълняването му завалива дъжд.

Ритуалът Герман представлява символично погребение на изработена от момичетата и жените мъжка фигура – Герман, която се прави от кал или глина. На третия, деветия или четиридесетия ден – дните, в които се правят помени за починал човек според българската традиция – глинената фигура на Герман задължително се изравя и се хвърля в течаща вода. Така се имитира очаквания дъжд и се предизвиква неговата поява. И дъждът завали във Веселиново на осмия ден. Завали в цялата Смядовска община.

В културния календар за 2020 година на читалището бе планиран Пролетен фестивал „ШАРЕН ВЕЛИКДЕН” С ПОДКРЕПАТА НА EUROPEAN ARTS UNION, който също беше отменен поради епидемичната обстановка.

Народно читалище „Съзнание-1927” с. Веселиново дари сумата от 1130. 00 лв.предназначена за провеждането на фестивала на семейство от Кърджали останало без дом.

Честван беше и 1 ноември - Ден на българските просветители, книжовници, революционери и свети будители на възраждащия се национален дух, стремеж към образование и култура.

Положени бяха цветя пред паметните плочи на нашата съгражданка Гинка Янева Георгиева - учителка по професия, посветила себе си на трудната мисия да ограмотява децата в един от най-нуждаещите се райони на България по онова време- Източните Родопи /годината е 1956/ - загинала само на 18 години и на Желю Желев – първия демократично избран президент на България, роден в село Веселиново.

Някои събития бяха организирани и проведени онлайн:

1. Онлайн витрина: 144 години от избухване на Априлското въстание;
2. Онлайн фотоизложба: „Моят Великден”;
3. Онлайн витрина: 183 години от рождението на Васил Левски;
4. Онлайн витрина: 78 години от смъртта на Никола Йонков Вапцаров;
5. Онлайн витрина: 135 години от рождението на Йордан Йовков.
6. Онлайн фотоизложба: „Коледа е...”.

По отношение на библиотечната дейност се наблюдава следното:

Библиотечен фонд -7149 регистрационни единици, новонабавени библиотечни документи – 164 бр. на стойност 1489.00 лв. ; абонирани заглавия – 6 бр.; отчислени - 273 регистрационни единици.; уникални потребители ползвали услугата в библиотеката 208 като от тях читателите са 110, посещения - 2 857, от които 1 832 по програма „Глобални библиотеки” в компютърната зала.

Работата по програмата „ГЛОБАЛНИ БИБЛИОТЕКИ – БЪЛГАРИЯ” , чрез която беше осигурен първият и единствен Интернет за ползване от населението работи добре и през този отчетен период.

Тя допринася за увеличаване броя на посещенията в библиотеката, на раздадената литература, броя на читателите. Децата посещават библиотеката във връзка с учебните занятия – изготвят презентации, търсят материали по различни учебни предмети. Посетителите използват компютрите да контактуват с близките си в чужбина, да се забавляват и т.н.

В библиотеката се обучават на работа с Интернет и работа по различни видове програми и малки и големи. Копирните услуги също са изключително полезни и необходими за населението. Изготвят се молби за работа, CV, предоставят се и се попълват документи, търси се актуална информация, подготвят се материали за предстоящи културни мероприятия, правят се прожекции с мултимедия по определени поводи.

Все още има проблеми с връщането на раздадената литература. Не се спазват посочените срокове и заетата литература се задържа за много дълъг период от време у читателя. Необходима е по голяма дисциплинираност и отговорност от страна на читателя в това отношение.

Финансирането на библиотеката е приблизително 1000.00 лв. от държавна субсидия, от собствени приходи - 35.50 лв., от дарения /под формата на книги/ - 274.00 лв.; от спечелени проекти – 1138.75 лв. Средствата са използвани за консумативи на библиотеката, Интернет, нова литература, абонамент, поддръжка на сканиращо устройство и др.

Проектите, по които кандидатства читалището през 2020 г. и са одобрени са:

- Проект „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” към Министерство на културата;
- „Култът към Дионис – жив и днес в кукерските игри” към Национален фонд култура-продължава да действа и през 2020 г.;
- „Хора и природа – заедно. Почистване и облагородяване на парк с. Веселиново” към фонд „Граждански инициативи“ за подкрепа на местни инициативи в община Смядово.

Проекта към Министерство на културата е на стойност 1138.75. лв. като бяха закупени 102 броя книги: специализирана и художествена литература за деца и възрастни.

Проекта „Култът към Дионис – жив и днес в кукерските игри” е към Национален фонд култура, модул „Съхранение и популяризиране на културно наследство” стартира през 2019 и е с период на реализация до 30.06.2020 година.

Национален фонд „Култура“ подкрепя на национално ниво създаването, развитието и разпространението на българската култура и изкуство в страната и чужбина.

Целта е привличане повече участници в читалищната дейност, запазване интереса към

българските културни ценности и специално към обичая пресъздаван от "Черните кукери". Така ще създадем у подрастващите необходимостта от съхранение и популяризиране културната уникалност и самобитност на Веселиново. С реализирането на проекта ще осъществим някои основни цели за запазване на местната традиция, за това в него са заложили насърчаване съхранението на местната култура и обичаи, характерни за селото ни.

Проектът е на стойност 7 000 лева. Бяха изготвени рекламни материали: дипляни, постери, рекламен клип, закупени мъжки народни носии, цървули и колани за кукерите. По време на реализацията на проекта са планирани редица изяви на Маскарадна група „Черните кукери” в Международни маскарадни фестивали, а също и изяви на местно ниво, свързани с местните традиции.

Участието на групата бе реализирано с носиите, коланите и цървулите по проекта.

По проект „Хора и природа – заедно. Почистване и облагородяване на парк с. Веселиново” към ФОНД „ГРАЖДАНСКИ ИНИЦИАТИВИ“ за подкрепа на местни инициативи в община Смядово планирахме почистване, засаждане на паркова растителност и цветя, варосване на дръвчетата, поставяне на кошчета за отпадъци, освежаване на беседката и монтиране на пейки, боядисване на оградата на парка и парапетите на моста до самия парк, почистване и хигиенизиране на терена около чешмата, също в непосредствена близост. Проектът е на стойност 500.00 лв.. В проектното предложение бе предвидено съфинансиране от страна на кандидата в размер на 25 % на стойност 125.00 /сто двадесет и пет/ лева.

Дейностите по проекта /почистване, боядисване, варосване, озеленяване/ ще се осъществят изцяло с доброволен труд от страна на местното население и с подкрепата на кметство Веселиново.

Материалната база е в много добро състояние – извършен бе цялостен ремонт на покрива на сградата на библиотеката: препокриване с нови цигли, смяна на ламперия, обшиване на комини, поставяне на нови улуци и водостоци със средства от читалището и Община Смядово.

Читалищния салон е също в много добро състояние.

Няма изградена рампа за достъп на хора с увреждания.

Читалището работи с различни възрастови групи, с хора с увреждания, малцинства. Осигурен е равнопоставен достъп до информация, знания и комуникации с цел подобряване качеството на техния живот и тяхното пълноценно и ефективно участие и включване в обществения живот.

Творческата дейност, която развиват читалищата допринася за изграждането на социална среда за общуване и приобщаване на хората от третата възраст. Осигурява се предаване на традиционни знания и умения между поколенията.

Съществена част от дейността на читалището е съсредоточена на работата с хора с умствена изостаналост, които са настанени в съществуващия Център за настаняване от семеен тип в селото. При всяка възможност хората в неравностойно положение се включват в обществения живот – участват в мероприятията организирани от читалището, редовно посещават библиотеката, от своя страна читалището организира посещения при тях по различни поводи.

Читалището е организацията, която се докосва до непосредствените проблеми и потребности на местните хора.

Разширява се кръга на партньорските организации, на контактите с читалища, привличат се на нови хора към доброволен труд, нови участници в културния живот на селото – деца, младежи и възрастни.

Читалищата имат предимството на институция, която е неизменна в облика на страната - и когато се представя българската национална традиция и идентичност, и когато се чертае стратегията за бъдещо развитие.

В малките населени места те са средища, където се пазят уникални традиции.

Изготвил: М.Трифенова
/чит.секретар/